

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, kedd 1911. március 14.

59. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Violo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit szja 40 fillér.

A mérnökök ünnepe.

Fiume, március 13.

Az alkotó munka tegnap ünnepet ült meg. A Magyar Mérnök- és Építész-Egyesület új osztályt alakított, melyet impozáns ünnepség keretében avatott fel az anyaegyesület vezetősége. A modern kulturális haladás, a huszadik század uttörő és fáradhatatlan munkálatait látta tegnap Fiume vendégszerető falai között, amely lelkesedés az ország minden részéből idesereglett kétezres technikust fogadta, olyan buzgólkodók voltak azok a szavak, melyek az új egyesület tagjait kitartásra, teremtő munkára serkentették.

A fiumei mérnökök és építészek tömörülése nemcsak Fiume ünnepét képezte. Az egész ország mérnöki kara elküldötte képviselőit a tengerpartra, mert a mérnök munkájára itt a legnagyobb szükség. Hatalmas munkát nyert az egyesület a fiumei osztályban. Tagjai komoly munkabíró és az alkotás hevére áthatott technikusok, akik nem hagyják magukat a pörölyt és tűz nélkül a kazánt. A villany korszakalkotó idejében mindig, mindig nagyobb szerűt akar látni az emberiség s akik ehhez leginkább hozzájárulnak, azokat a technikusokban látjuk.

Fiume ünnepe iránt érthető érdeklődés nyilvánult meg. Ez a város Magyarország világjárója; speciális kikötői berendezései, hatalmas méretű vasúti építkezései, tárházai nemcsak versenyártsat az országban. A tömörülés még intenzívebbé tette a kulturális munkát az avató ünnepen meleg szeretettel köszöntötte a mérnöki kar derék tagjait.

A felavatott egyesület ünnepéből minden Fiume városnak részt kért, hogy egykor élje az új osztály áldásdus működését. Meleg szeretettel köszöntjük mi is a fiumei osztály vezetőségét és derék tagjait, egyesült erővel dolgozó munkájukhoz a legteljesebb sikert kívánva.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egyesület fiumei osztályának avató-ünnepéről a következő tudósításunk számol be:

A vendégek fogadása.

A fiumei osztály felavató ünnepére a Magyar Mérnök és Építész Egyesület központjából, valamint számos vidéki osztályának mintegy százhatvan tagja érkezett Fiuméba. Egyes kiküldöttek a szombat esti rendes gyorsvonattal érkeztek városunkba, a vendégek legnagyobb része azonban szombaton este fél óra körül külön vonattal jött a tengerpartra.

A vendégek fogadására a fogadóbizottság, valamint számos helybeli mérnök jelent meg az állomás épület perronján. Mihelyt a különvonat megérkezett az állomásra, a fogadóbizottság tagjai egyik elsőosztályú kocsihoz sittek, ahonnan Kajlinger Mihály udvari tanácsos, a fővárosi vízművek igazgatója szállott le a vendégek kíséretében. Ekkor Corossatz Ferenc első alpolgármester s Vazul tanácsvezető léptek Kajlinger elé.

Corossatz alpolgármester olasz nyelven a municipium nevében meleg hangon köszöntötte a mérnököket, hangoztatván a mérnöki munka fontosságát s kérve a város tanulmányozását. Az üdvözlő beszédre

Kajlinger Mihály udvari tanácsos válaszolt. Magyar beszédében megköszönte az ünnepies fogadtatást s különösen azt, hogy a fogadásra a város első alpolgármestere is megjelent. Utána

Egan Lajos kormányzósági miniszteri tanácsos beszélt. Mint a fiumei osztály elnöke üdvözölte a vendégeket s kérte, hogy a tengerparti városban érezzék magukat jól. Még néhány szívélyes szót intézett hozzájuk, melyre ismét Kajlinger válaszolt.

Az ünnepies fogadás ezzel befejezést nyert s a fogadóbizottság tagjai a vendégek elszállításához fogtak.

Ismerkedési estély.

Alig fejeződött be az elszállítás sok körültekintést igénylő munkája, a vendégek már is gyülekezni kezdtek a Deák-szálloda nagy termében, ahol ismerkedési estére adtak egymásnak találkozót. Az ismerkedésen mintegy kétszáz esti ruhába öltözött mérnök jelent meg, akik feszelen jókedvben a késő éjjeli órákig maradtak együtt. A Deák-szálló kitűnő vacsorájánál tizenkét óra felé kezdett a vendégsereg oszladozni. Ekkor azonban még nem mentek szállásaikra, hanem kisebb csoportokba verődve, a kávéházakat s mulatóhelyeket keresték fel.

Az előrehaladt időben mindenütt feltűntek a zománcjelvényes vendégek, kiket a helybeliek jóindulattal érdeklődése kísért.

Az avató közgyűlés.

Vasárnap délelőtt tíz órakor tartotta meg a Magyar Mérnök és Építész Egylet fiumei osztálya avató közgyűlését az Európa-szálló első emeleti dísztermében. A fiumei mérnökök ünnepe rendkívül impozáns keretben folyt le. A tágas díszterem zsufolással megtelt a technikusvilág előkelőségeivel. Ott láttuk a többi közt a Magyar Mérnök és Építész Egylet vezetőségét: Kajlinger Mihály udvari tanácsos, elnököt, Zelovich Kornél máv. igazgatóhelyettes, alelnököt, Pompéry Elemér miniszteri tanácsos, igazgatót, Balla Pál műszaki-tanácsos, főtitkárt, továbbá Edvi Illés Aladár min. osztálytanácsost, Forbáth Imre műegyetemi tanárt, Jendrassik Kornél szabadalmi bírót, Hoszpotzky Alajos miniszteri tanácsost, Méhely Káimán vezértitkárt, Mersé Pál műegyetemi tanáregedet, Görgey László országgyűlési képviselőt, Bálint Zoltán építész és nejét, Linhart József székesfővárosi mérnököt, Szilágyi Gyula dr. műegyetemi tanárt, Biró Elek min. osztálytanácsost, Palóczy Antal építész, műegyetemi tanárt, Papp János máv. igazgatóhelyettes, Kallós Bertalan iparfelügyelőt és a magyar műszaki világ számos kitűnőségét.

Fiuméből a következő előkelőségek jelentek meg az avatóközgyűlésen: Egan Lajos, Kankovszky Ferenc és Fuhrman Ferenc dr. min. tanácsosok, Bacsinszky Vladimir dr. zágrábi tanácsos, Balpataky Zsigmond máv. főfelügyelő, állomásfőnök, Moravék Lipót forgalmi főnök, Herz Ferenc máv. főellenőr, áll. főnök-helyettes, Bartha Antal főellenőr, raktárfőnök, Baccich Iclio dr., másodalpolgármester, Zein Károly raktárvállalati vezérigazgató, Bayer Andor kir. főmérnök, Nádory István kir. mér-

nök, Zipser Lajos felügyelő, nyug. állomásfőnök és még számos közéleti kitűnőség.

A közgyűlés tartama alatt érkezett meg Wickenburg István gróf kormányzó, aki budapesti hivatalos útját megszakítva, visszautazott Fiuméba, hogy a mérnökök ünnepén részt vegyen. A kormányzót a közgyűlés tagjai lelkes éljenzéssel fogadták.

Az elnöki beszédek.

A fiumei osztály avató közgyűlését tíz órakor nyitotta meg Egan Lajos miniszteri tanácsos, első osztályelnök, aki a következő beszédet mondotta:

Elérkezett — ugymond — azon nap, amelyen a fiumei mérnökök és építészek egyesülve az országbeli kartársakkal, kiveszik a nemzet közgazdasági munkájából a mérnöki osztályra hátramaradt részt.

Tekintve Fiume földrajzi fekvését és különleges viszonyait, az első alakulás némi nehézséggel járt, de a lelkes kis csoport, amely az akciót 8—9 hónappal ezelőtt kezdeményezte, csakhamar sikert mutathatott fel és ma a fiumei osztály három alapító, hetvenkét rendes, tizenhét helyi és hét pártoló, összesen száz tagot számlál; ezen eredmény annak tulajdonítandó, hogy a mérnöki karban különösen kifejtett összetartáson kívül mindenki tisztában volt aziránt, hogy a mérnök ezen exponált helyen eminens kulturális missziót teljesít, kapcsolatot képezvén a külföld és az anyaország között.

Itt ismerkedik meg először az idegen kikötőépítészettel, látja a tárházi és egyéb árukezelési berendezést, a közműveket, a nyilvános és magánépítkezéseket, az ország legfontosabb gyárainak némelyikét és innen viszi a magyar mérnök által létesített és kezelt vasút az ország belsejébe.

De ezen nemes cél, mely mindnyájunkat egyesülésre lelkesített, másrészt kötelességet rótt reánk, azon kötelességet, hogy a mérnöki kar hírnevét magasan tartsuk és folyton törekedjünk tekintélyét emelni, mely kötelességünk lelkiismeretes teljesítésére ezen ünnepélyes órában fogadalmat teszünk. Isten bennünket úgy segíljen!

Lelkes éljenzés kísérte Egan Lajos osztályelnök, szavait, melynek elhangzása után Kajlinger Mihály udvari tanácsos, a budapesti vízművek igazgatója, és a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet elnöke állott fel szólásra s az avatóbeszéd keretében a következőket mondotta:

A kereskedelemügyi m. kir. miniszterium december hónapban véleményezés céljából elküldötte az Országos Műszaki Tanácsnak az előadói tervezetet a mérnök- és építész-cím szabályozásáról. A mérnökök és építészek azonban a nagyváradi osztály határozatára való tekintettel is a munka értékének leszállítását nem fogadhatták el.

A mérnöki és építész cím csak a budapesti műegyetem és a selmeczbányai akadémia adományozhatja olyanoknak, akik a gimnáziumi érettségi után műegyetemet végeznek és tudásuknak bizonyítékát adják. A mérnökök és építészek tehát ragaszkodnak a címhez és a kormányzat feladata az érdekeket megvédeni. Álláspontjukkal szemben a támadók kenyérfosztást és szerzett jogokat hangoztatnak. Az egyesület évtizedes harcot folytat a cím miatt, mert a cím a tudomány elsajátítását jelenti. Erre vonatkozólag analog példákra

hivatkozik. A tanulás jogát mindig el kell ismerni. A mérnökök és építészek tehát foglalkozásuknak megfelelő címet kívánnak. Az egyesület egyébiránt a tervezetre vonatkozó észletes véleményét közre fogja adni.

Az előadottakat néhány szóval olaszul megismétli, mire a Magyar Mérnök- és Építészegylet fiumei osztályát felavatottnak jelenti ki. (Hosszantartó éljenzés és taps.)

A Danubius ismertetése.

Ezután Baumgarten Henrik, a Danubius-hajógyár vezérigazgatója lépett az előadói asztalhoz s előadást tartott a Danubius hajógyár fiumei gyártelepének kibővítéséről és az új uszódokról.

Baumgarten Henrik vezérigazgató érdekesítő beszédét holnapi számunkban közöljük. A hosszas és lelkes éljenzéstől kísért beszéd után Ferdinánd Lajos, a Danubiusgyár mérnöke ismertette az új csuzda építését a legnagyobb részletességgel. Előadásában kitért a gyár nagyszabású kibővítésére és a múlt évben vízrebocsátott uszódok ismertetésére. Szakszerű magyarázatát az egybegyűltek élénk tetszéssel fogadták.

Fiume közművei.

A tárgysorozat szerint Giordano József, a városi közművek igazgatója ismertette ezután Fiume közműveinek fejlődését.

Előadásom tárgyául — ugymond — városunk közműveinek s azok fejlődésének ismertetését választottam s ebben a helyi érdekességen kívül azon meggyőződés is vezetett, hogy habár a telepek külön-külön — nem is mondhatók rendkívülieknek, mégis ritka esetnek tartom, hogy oly sokféle s egymástól már céljánál fogva is különböző telep egymással szoros összefüggésben és egy helységben egyesítve legyen.

1894-ben avatott fel Ciotta polgármester kezdeményezésére épült vízvezetékünk, melynek terveit Saalbach drezdai tanácsos készítette. A telep azonban nemsokára elégtelennek bizonyult s kibővítése vált szükségessé.

Az 1904-ik év őszében a városi képviselőtestület elhatározta a szemétegető telep felépítését s így ez lett Zvirnek a második telepe. Az ezáltal nyert villamos energia a vízművekhez vezetve egy elektromotort táplált, amely egy próbaképpen felállított magasságú 101000 l. vizet szállító centrifugális szivattyút hajtott. Ez az erőátviteli telep 1905. tavaszán helyezettett üzembe s ezáltal a víztelep napi szállító képessége 18.000 m³-re emelkedett.

Ugyanabban az évben a város, Vio Ferenc dr. polgármester kezdeményezése folytán tárgyalásokba bocsátkozott a Pesti Kereskedelmi Bankkal a villamos vasút megváltása iránt. A tárgyalások jó eredményre vezettek s 1906. januárban a villamos vasút a város tulajdonába ment át.

1906. nyarán a városi képviselőtestület Rupcsics és Hollós tanácsos urak véleményét meghallgatva elhatározta egy hydro termoelektromos központ építését, az általam kidolgozott tervek alapján. A tárgyalások sikerre vezettek s Fiume területén a város lett az elektromos energia egyetlen termelője. A régi centrálét üzemén kívül helyezték és 1909. óta a Zvirben lévő új centrale termeli ugy a közuti vasúthoz valamint a vízművekhez szükséges elektromos energiát.

Ezután bő részletességgel ismertette a villamos központot s a Ciotta-vízvezeték berendezését. A vízvezeték nem volt képes még a kibővítés után sem fedezni a folytonosan növekvő vízszükségletet. Biztos és ekonomikus üzem elérése céljából szükséges volt a hydroelektrikus tervezet szerint megújítani a gépeket, helyettesítvén olyan teljesítményű szivattyúkkal, hogy nemcsak jelenleg, hanem a közel jövőben is elegendők legyenek a város vízszükségletének fedezésére. A próbaképpen felállított centrifugális szivattyúval elért jó eredmény, a kezelés takarékos volta, a nagy üzembiztonság, olcsó beszerzési költség és magas hatások arra indítottak bennünket, hogy elfogadva, az összes régi gépeket üzem kívül helyezzük.

A villamos közuti vasút transformátor telepeinek ismertetése után a szemétegető telep célszerűségéről szólt. Beszédét így fejezte be:

A városi közművek egységesítése által az elektromos központ gazdaságosan működ-

het, minthogy pedig az anyagi sikerek teljesen megfeleltek a várakozásoknak, egész biztosra lehet venni, hogy a városi közművek rövid időn belül a városnak lényeges bevételi forrását fogják képezni. (Éljenzés és taps.)

A pályaudvar és kikötő.

Szántó Jahab máv. főmérnök előadása következett ezután Fiume pályaudvaráról és kikötőjéről. A magyar kikötőváros hatalmas fellendüléséről szóló beszéd végén Szántó főmérnök a jövő terveit ismertette. Hosszas tapsal fogadott beszédét lapunk legközelebbi számában közöljük.

A gyűlés vége.

Végül Egan Lajos elnök indítványtételre hívta fel a tagokat. Minthogy szólni senki sem kívánt, az elnök rövid beszédben köszönetet mondott Kajlinger Mihály anyaegyleti elnöknek és a messze földről Fiuméba fáradt kartársaknak megjelenésükért. Az avató-közgyűlést lelkes éljenzés közepette déli tizenkét órakor befejezték jelentette ki.

A diszebed.

A vendégek a közgyűlés végével sétát tettek a városban s végighallgatták a vasárnapi téren. Dében egy órakor az Európaszálló éttermében bankett volt, melyen közel háromezren vettek részt. A megjelentek közt ott láttuk: Wickenburg István gróf kormányzót, Kajlinger Mihály udvari tanácsost, Egan Lajos, Fuhrmann Ferenc dr., Kankovszky Ferenc és Pompéry Elemér miniszteri tanácsosokat, ifj. Vio Antal dr. és Görgey László országgyűlési képviselőket, Zelovich Kornél és Papp János máv. igazgató helyetteseket, Baumgarten Henrik, a Danubius vezérigazgatóját, Roediger Ernő és Edvi-Ilés Aladár miniszteri osztálytanácsosokat, Rácskay Gyula nyug. hajózási főfelügyelőt, a Magánmérnökök országos szövetségének ügyvezető igazgatóját, Bacsinszky Vladimir dr. máv. üzletvezetőt, Baccich Icilio dr. másodalpolgármestert, Dardi Vazul tanácsvezetőt, zimonyi Schwarz Mihály és Gregersen Nils kikötőépítési vállalkozókat, Ossionak Andrást, Rolland Adria főfelügyelőt, Kaplanek József Danubius-gyári igazgatót, Popp József műszaki tanácsost, Bayer Andor kir. főmérnököt, Nyirő Gábor tengerészeti hatósági főfelügyelőt, Giordano Józsefet, a közművek igazgatóját, stb. stb.

A bankett menüje a következő volt: Potage Velouté Martha; Dorades grilleés Sceravigotte; Sirloius de boluf; Dindouneau garni de legunes; Salade; Crème rubanne; Patisserie; Fronits et Dessert. Italok: sör, fehér és vörös borok, francia és magyar pezsgők.

A kormányzó felköszöntője.

A diszebeden az első felköszöntőt Wickenburg István gróf kormányzó mondotta a királynak. A kormányzó a pohárköszöntőben a következőket mondotta:

A Magyar Mérnök és Építési Egyesület fiumei osztálya az imént megalakult. Mindnyájunknak nagy öröme és megelégedésére szolgál ez. Ha a művészetet, a szellemi munkát és a technikai haladást képviselő férfiak egyesülnek, az ilyen egyesületekből csak szépet és nagy eredményt várhatunk. Azt a tény, hogy a fiókegyesület színe-java lerandult ide és eijött köbénk, hogy az itteni kartársakkal megismerkedjék és érdekeiket itten megbeszéljék, nagyfontosságúnak tartom. Ebben az ünnepélyes pillanatban, mikor az urak itt összejöttek, szükségesnek tartom s azt hiszem mindnyájuk nézetét tolmácsolom, hogy poharamat Ófelségére, Magyarország apostoli királyára emeljem. (Éljenzés.) Kívánom, hogy az ő alkotmányos uralkodása alatt Magyarország technikai sikerektől tellendüljön és erős s szép fejlődésnek induljon. *Éljen a király!*

Az utolsó szavaknál a résztvevők felálltak. A kormányzó sikerült felköszöntője lelkes éljenzést és tapsot váltott ki a megjelentektől.

A pohárköszöntők.

Kajlinger Mihály udvari tanácsos mondotta a második pohárköszöntőt. Beszédében hangsúlyozta, hogy

a mérnöknek és az építésznek munkaköre az egész világ és ezen a világon minden csak pont. De legyen az a pont bármi, min-

denült talál a mérnök és az építész cseléte valót, hogy élvezhetőbbé tegye azt a helyet, ahol él. De ha óriási területet urálnak is, azért úgy méretek, mint az építész ragaszkodik ahhoz a területhez, amelyet hazájának nevez. Az a vágy, hogy Fiume kormányzója (Éljenzés) közöttünk megjelent, örömkre szolgáló megnyugvást ad e tekintetben, hogy hazánk kormányzata működésünket, egyesülésünket örömmel veszi. Az a körülmény pedig, hogy kormányzó ur Fiuméba érkezése után azonnal felkeresett bennünket egy hosszú utat követve, melynek maradt a továbbiakban is, arra enged következtetést, hogy az ő személyi vezérlésének zalmát is bírják a mérnökök és építészek munkásságának, melyben a magyar s az olasz haramat. (Hosszas taps és éljenzés.)

Baccich Icilio dr. második alpolgármester ezután olasz nyelvű felköszöntőjében a városi közönsége nevében egy lapról olvasva üdvözlö a magyar mérnöki kar megjelent képviselőit. Elismerő szavakkal emlékezik meg a mérnöki munka fontosságáról, a rég letűnt szakközeliségeiről. Nem hagyja figyelmen kívül a magyar mérnöki kar kiválóit, akik közül Ybl Miklóst, Hausmann Lajos, Steindl Imrét és Schulek Frigyeszt említi meg. Nagy fontosságot tulajdonít a fiumei osztály munkásságának, amelyben a magyar s az olasz mérnökök vállvetve fognak résztvenni. Ezért reményében üríti poharát a kedves vendégeknek, akik egy szabad nemzetet vannak hivatva képviselni.

Zelovich Kornél máv. igazgató-helyettes Fiume városáról.

Bayer Andor, a tengerészeti hatóság mérnöke a fiumei fiók megalakulásának nehézségeiről beszélt. Kifejtette, hogy Fiumében a szép technikai kérdések, oly tömege a megoldandó feladatoknak kínálkozik, amilyenek más országban nem fordulnak elő, sőt tengeri építkezéseket itt oly mélységben végezni, amire az egész világon nincs példa. Fiume haladása összefüggésben van azzal, hogy hogyan sikerül Fiume műszaki kérdéseit megoldani. A fiumei fiók megalakulásának első oka, hogy véleményt gyakorolhasson a befolyást szerezhessen ezen műszaki kérdések megoldására. Kéri az egyesületet és az egész ország mérnöki karát, hogy a fiumei fiókegyesületet ezen törekvésében támogassák.

Beszélt még Edvi Ilés Aladár min. tan., Biró Elek és mások.

A vasárnapi szórakozások.

A bankett után a vendégek az Ungari Croata fellebogozó „Tatra“ gőzszéssel hosszabb tengeri sétahajózásra indultak. A kirándulás a kedvező idő folytán minden tekintetben jól sikerült s valamennyien egy pompás tengeri ut gyönyörűivel eltelepíttek partra a Adamich molonál kevéssel hat óra után.

A mérnökök és építészek ezután a Común sön járkáltak, majd lakásaikon átöltöztek, hogy a Teatro Comunale előadására menjenek.

A színház a technikus vendégek tiszteletére adott díszelőadás alkalmából zsufolást megtelt rendkívül disztíngált közönséggel. A vendégeknek igen tetszett az „Andrea Chenier“ opera s többször a lámpák elé szölitették a szereplőket. Színet közben a városi tanács vendégek számára frissítőket szolgáltatott fel. A város páholyában Baccich Icilio dr. alpolgármester fogadta a mérnököket, akik a város tanács figyelmességét köszönték meg. Az alpolgármester azonban már kevésbé volt figyelmes vendégeivel szemben. Hazigazdálkodásában erős lámpalázzal küzdhetett, mely csakis ennek tudható be, hogy minden társadalmi ildom ellenére állandóan a főhelyen páholy jobb oldalán ült. Abban a fényes teremben, melyet a Comunale nézőtere nyújt, ez a figyelmetlenség természetesen nem maradt észrevétlenül.

Ebéd a kormányzóknál.

Ma délelőtt Wickenburg István gróf kormányzó a Fiumében időző mérnökvendégek tiszteletére ebédet adott, amelyre hivatalosok voltak: Kajlinger Mihály udvari tanácsos, egyesületi elnök, Egan Lajos min. tanácsos, osztályelnök, Pompéry Elemér min. tanácsos, Zelovics Kornél és Papp János máv. igazgató-helyettesek, Biró Elek és Edvi-Ilés Aladár min. tanácsosok, Görgey László országgyűlési képviselő, Balla Pál műszaki tanácsos, Egan Alfréd máv. főfelügyelő és Kiss Géza ipartörvény-ügylő. Az ebéden résztvett Wickenburg Má-

gróf országgyűlési képviselő, a kormányzó testvéröccse is.

A város megtekintése.

A Fiuméba lerándult mérnök- és építész-vendégek ma reggel 9 órakor az Adamich-mólon gyülekeztek s a tengerészeti hatóság közösvél Bergudiba mentek, ahol előbb a Danubius-hajógyárat, később pedig a Whitehead-torpedógyárat tekintették meg. Mindkét gyártelepen a vendégeket a gyárigazgatóság tagjai fogadták, akik rendkívüli előzékenységgel kalauzolták a technikus vendégeket. A délután folyamán a mérnökök a városi köz-művek telepeit tekintették meg, majd kisebb-nagyobb csoportokban a fiumei iparvállalatokat, a kikötői berendezéseket és a kivándorlási palotát keresték fel, a mintaszerű berendezésről mindenütt a legnagyobb dicsérrel megemlékezve. A vendégek nagyobb része ma este hagyja el Fiumét.

A fogadó-bizottság.

A vendégek fogadására, elszállásolására s kalauzolására alakult fogadó-bizottság minden tagja lelkesedéssel végzi nehéz feladatát. A mérnökök teljes elismeréssel is vannak kártyáik iránt, akik közül Bayer Andor kir. főmérnököt, Molnár-Varga Ödön petroleumgyári, Padoani Jenő és Luppis Lajos városi mérnököket továbbá Hajdu Imre papírgyári mérnököt, Vadás Lajos máv. mérnököt és Calugovic Milán építészti kell megemlékezünk.

UJDONSÁGOK.

— **Fogadás a kormányzóéknál.** Wickenburg István gróf és neje, szül. Pückler-Limpurg Zsófia grófnő csillagkeresztet hölgy március hó 15-én, szerdán a kormányzó palotában fogadónapjukat tartják. A fogadás ezúttal 3—5 óráig lesz.

— **Személyi hír.** Wickenburg Márk gróf országgyűlési képviselő, a kormányzó testvéröccse, tegnap reggel Fiuméba érkezett s ma este már visszatér a fővárosba.

— **Justh Gyula Fiumében.** Justh Gyula v. b. t. országgyűlési képviselő szombaton este Fiuméba érkezett. A pályaudvaron üdvözlésére megjelentek Corossacz Ferenc elsőalpolgármester és Zanella Richárd. Justh tegnap Raguzába ment, ahol több napig fog tartózkodni.

— **Eidlitz János — öngyilkos.** Budapesti tudósítónk jelenti telefonon: Ma reggel a Rákóczi-ut 49. számú házban lévő szállóban öngyilkosságot követett el Eidlitz János huszonegy éves tüzéronkéntes. Eidlitz Browning-revolverrel a hasába lőtt és súlyosan megsebesült. A szállószemélyzet a dörrésre a szobába nyitott, ahol az életunt tüzéronkéntest eszméletlenül, vértől borítva találta. A mentők Eidlitz Jánost a Vas-utcai Pajor-szanatoriumba szállították. Az orvosok állapotát életveszélyesnek mondják.

Eidlitz János fia felsősági Eidlitz Hugónak, az Adriai tengerhajózási társaság igazgatójának s szülei részéről gondos nevelésben részesült. Gimnáziumi tanulmányainak elvégzése után az Adria szolgálatába lépett s a társaság genuai ügynökségénél volt hivatalnok.

A múlt év októberében egyévi önkéntesi szolgálatra a buda-pesti 10. sz. tüzérezredhez vonult be. A könnyen ingerlékeny fiatalember a katonaságnál többször összezdördült feljebbvalóival s ezért fegyelmi büntetésekben részesült. Valoszinű, hogy egy újabb büntetéstől való félelmében akart öngyilkos lenni. Eidlitz János öngyilkossága nagy feltűnést kelt Fiumében, ahol városzerte ismerték.

Délután három órakor telefonon jelenti budapesti tudósítónk: Eidlitz János tüzéronkéntes tegnap délután a Rákóczi-uti Seifert-szállóban magához hívatta a szálló főpincéjét s ötven koronát kért tőle kölcsön. A főpincér Eidlitznek csak 10 koronát adott át, mire ez visszament szobájába s csak este hagyta el a szállót. Eidlitz hajnalában jött vissza a szállóba s lefekvés előtt meghagyta a

szállószemélyzetnek, hogy reggel hat órakor keltsék fel.

Ma reggel hat órakor a szolgáló benyitott Eidlitz szobájába s felkeltette a tüzéronkéntest, aki arra kérte a szolgálót, hogy még csak tíz percig hagyja aludni.

Még el sem telt a tíz perc, amikor erős fegyverdörrénés hallatszott ki Eidlitz szobájából. A szálló személyzete nyomban a lövés elhangzása után feltörte az ajtót s belépett Eidlitz szobájába, ahol az önkéntest ágyban fekvé, átlőtt testtel találták.

— Mit csinált önkéntes ur, az istenért? — kérdezte a szolgáló az eszméletlenül levő önkéntestől.

— Hivjon gyorsan orvost, mert meghalok — felelte Eidlitz János s ájultan esett vissza párnájára.

A személyzet azonnal értesítette a mentőket, akik néhány perc múlva megérkeztek s az önkéntes sérülését bekötötték. Közben a szálló igazgatósága a tüzérezred parancsnokságát is értesítette az öngyilkosságról, ahonnan egy kapitányból és egy főhadnagyból álló katonai bizottság ment a szállóba.

Az eszmélethez tért Eidlitz Jánoshoz több kérdést intéztek a bizottság tagjai, aki a következőket válaszolta:

— Nem bírtam tovább szolgálni a nehéz tüzérségi fegyveremnél. Különbösen is semmi kedvem sem volt a katonasághoz. Ma lovagolni kellett, gyakran szivdobogást kaptam. Ma újabb büntetésemet kellett volna megkezdenem s igazán nem volt tovább kedvem a katonaságnál maradni.

Eidlitz Jánost a mentők a közeli Pajor-szanatoriumba szállították, ahol ma délután 12 órakor Hüttl Hümér dr. egyetemi tanár műtétet végzett az életunt. A tanárnak sikerült a golyót eltávolítani Eidlitz testéből. Az orvosok az életunt tüzéronkéntes állapotát súlyosnak mondják de remélik, hogy lehetséges lesz Eidlitz János életét megmenteni.

A tüzérezrednél rövid időn belül ez már a második öngyilkossági kísérlet. Az ezred parancsnoksága erre való tekintettel most katonai vizsgáló bizottság kiküldését kérte.

Eidlitz Hugó Adria igazgató, az életunt önkéntes édesatyja jelenleg Bécsben időzik.

— **Március 15-ike Fiumében.** A Fiumei Magyar Kör az idén is hagyományos módon ünnepli meg március 15-ikét a szabadság hajnalhasadásnak nagy napját. Az ünnepély szerdán este 1/2 9 órakor lesz a Deák-szállóba nagytermében. A magyar ünnepi beszédet Werner Gyula dr. orsz. képviselő, az olasz beszédet pedig ifj. Vio Antal dr. Fiume város orsz. képviselője tartja. A részletes műsort lapunk holnapi számában közöljük.

— **Március 15-ike a Munkásgimnáziumban.** Igen szép és sikerült hazafias ünnepély keretében ülte meg tegnap az állami polgári fiúiskolában létesült Munkásgimnázium március tizenötödikét. Völgyi László polgári fiúiskolai tanár a felolvasóasztalnál méltatta a szabadságharc eseményeit. A nagyszámú közönség által lelkesedéssel fogadott beszéde keretében vetített képek a márciusi napok nevezetesebb eseményeit mutatták be. Az ünnepélyen a polgári fiúiskola százötven növendékéből alakult énekkar Sövény Béla tanár vezetésével hazafias dalokat énekelt megiepő precizitással. Az ünnepély végén Kankovszky Ferenc miniszteri tanácsos, a kormányosság tanügyi előadója melegen üdvözölte Békei Ignác igazgatót a szép és hazafias ünnepély rendezése körül elért érdemeiért.

— **A vasutas fogyasztási szövetkezet közgyűlése.** A magyar szent korona országai vasutas szövetsége fiumei kerületének fogyasztási szövetkezete szombaton este félhat órakor a vezénylő iroda iskolahelyiségében Fodor Ármán máv. ellentör, igazgatósági elnök vezetésével IV. rendes közgyűlést tartotta.

Fodor Ármán megállapította a közgyűlés szabályszerű összehívását és annak határozatképességét. Majd az igazgatóság jelentését, az 1910. évi mérleg és zárszámadást, valamint a nyereség felosztását egyhangulag elfogadta a közgyűlés.

Az igazgatóság jelentése szerint az elmut év végével 598 tagja volt a szövetkezetnek 615 üzlettrésszel. A befizetett ré zjegytőke 7885 kor. volt, az üzleti forgalom pedig 176 630 korona 43 fillért tett ki. Az elért nyereség 1205 korona 12 fillér, melyhez hozzáadva az 1909. évi nyereségáthozatalt, 1325 kor. kor. 91 fillért, az össznyereség 2531 kor. 03 fillér. A tiszta 2531 kor. 03 fillé nyi feleslegből 740 koronát az igazgatóság a személyzet jutalmazására, 60 koronát az állomási és 100 koronát az üzletvezetőségi számfejtőnek tiszteletdíj címén javasolt fordítani. 368 korona 40 fillért a részjegyek 6%-os kamatozására fordítanak. A tartalékalap javára 415 kor. 92 fillért visznek át, míg a fennmaradó 846 kor. 71 fillért az 1911. számlára írják.

A helyesléssel fogadott igazgatósági jelentés után a felügyelő-bizottság terjesztette be jelentését. A közgyűlés úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadta a felmentvényt. Az igazgatóságnak a nyereség hováfordítására vonatkozó javaslatát a közgyűlés elfogadta, mire az elnök néhány buzdító szóval a közgyűlést berekesztette.

Ujból megválasztották az igazgatóságba: Polgár Samu, Epstein Lipót és Bálint Zsigmond, a felügyelő bizottságba: Blázsik Ferenc, Grau Kálmán és Steiner Ernő.

— **A tanítói oklevelek nosztrifikálása.** Ifjabb Vio Antal dr., országgyűlési képviselő programbeszédében, mint ismeretes, foglalkozott a tanítói diplomák nosztrifikálása kérdésének végleges elrendezésével is. Igéretének teljesítéséről a fiatal képviselő nem feledkezett meg, mert alighogy a parlamentnek bemutatta megbízó levelét, nyomban annak megvalósításához fogott. Vio dr. ugyanis szombaton felkereste Zichy János gróf, kultuszminisztert, a kit felkért az évek óta huzódó nosztrifikálási ügy végleges megoldására. A képviselőnek saját iniciatívájából származó közbenjárása, mint illetékes helyről értesülünk, kedvező fogadtatásra talált, mert a fiumei tanítók oklevelének nosztrifikálási kérdésekre végleges rendezése már legközelebb tárgyra kerül. Addig is, míg ezt megvalósíthatják, a kultuszminiszter intézkedett, hogy az eddigi rendelkezések szerinti nosztrifikálási eljárás az idej tanévre meghosszabbítást nyerjen. Vio dr. képviselőnek hathatós intervenciója az érdekeltek körében bizonyára nagy meglepedésre fog találni.

— **A trónörökös Triesztben.** Ferencz Ferdinánd trónörökös szombaton rövid időre megszakította a Brioni-szigeteken való üdülését s Triesztbe utazott, hogy több új hajót megtekintsen. A trónörökös az épülőfélben levő Dreadnoughtot is tüzetesen megtekintette.

— **Nardelli helytartó Fiumében.** Nardelli dalmát helytartó, a ma reggeli bécsi gyorsvonattal Bécsből ideérkezett és a reá várakozó „Dalmát” hadijachtal Zárába utazott.

— **A szerelem áldozata.** Az Európa-szálló lakosainak a negyedik emeleten levő személyzeti lakosztályának a csendjét ma reggel három óra felé revolverlövés dőreje verte fel. A felriadt emberek a hang irányába sietve Griegl Antal steinriegli illetőségű 24 éves kávéházi szakács szobájának ajtaja előtt álltak meg. Az ajtó azonban zárva volt, úgyhogy azt kénytelenek voltak betörni. Mikor a szűk helyiségbe beléptek, Griegl a szoba közeletén átlőtt fejjel haldokolva találták meg. Egyik kezében még a füstölgő revolvert szorongatta, melyből golyót rődített agyába.

A golyó a jobb fül mögött hatolt a koponyába s az életunt embert rövid haláltusa után megölte. Nyomban telefonáltak a rendőrségre, honnan egy detektív, a rendőrorvos s később a szolgálót teljesítő rendőrtiszt ment a helyszínére. A hatóságoknak azonban már nem volt tennivalójuk, mert időközben a szerencsétlen ember meghalt. Megállapították, hogy

az életunt ember szerelmi bánat miatt vált meg az élettől. A szakács, mint kiderült, szerelmese volt Kluth Basilia pincérnőbe, aki szintén az Európában volt alkalmazva. A csinos leány eleinte viszonzta Griegl érzelmeit, mikor azonban az imádó arra kérte, hogy menjenek Grázba, ahol megesküdhetnek, a pincérnő elhidegült. Ugy látszik, hogy emiatt heves jelenet játszódhatott le közöttük, ma a kora hajnali órákban is, mert Griegl felöltözve, anélkül, hogy levelet hagyott volna hátra, követte el végzetes tettét. Az öngyilkos ingóságait s 200 koronás takarékpénztári könyvét a szállodai titkár vette őrizetbe, a rendőrség pedig értesítette az esetről Griegl hozzátartozóit. A holttestet a temető halottas házába szállították, ahol az ügyészség határozata után fel fogják boncolni.

— **Adakozás.** Özv. *Manasteriotti* Mária elhunyt alkalmából a családtagok 700 koronát juttattak a városi tanácshoz, hogy abból a szegényekháznak, a mentőállomásnak és városi tűzoltóknak 200—200 koronát, a rendőrségnek pedig 100 koronát juttasson. Az elhunyt hozzátartozói e-nkívül 200 koronát küldöttek az Asilo di Carita per l'infanzia igazgatóságának is.

— **Új építő részvénytársaság.** F. hó 11-én délelőtt 11 órakor tartotta meg a Magyar Általános Hitelbank fiúmei fiókjának a helyiségeiben a „Fondaria” fiúmei telekrészvénytársaság alakuló közgyűlését. Az új részvénytársaság a nagykiterjedésű Zmajic-féle telkek értékesítése céljából alakult, egyelőre befizetett 350.000 kor. alaptőkével. Az igazgatóságba bevásztattak: Hoyos Edgár gróf (elnök), Blasich G. di A. (alelnök) Steinacker Artur (alelnök), Celligoi Vencel, Cosulich Antal, Lampel Béla, Kirz Adolf, Premrou József, Szegő Gyula dr., Szűcs Géza, Réti Gyula, Benkő Jakab. A felügyelő bizottságba bevásztattak: Curet János M., Fleischer Angelo, Melocco János dr., Schild Hermann, Vilhar D. és dr. Zmajic Vinko báró. A majdnem 200.000 négyszögméter kiterjedésű telkek Plasse alközségben vannak, melyeken a tervezet szerint munkásházakat fognak építeni.

— **Eltűnt urileány.** A múlt hónap vége felé az abbáziai Stefánia szállóban megszállt egy *R. Frigyes* nevű bécsi iparos, feleségével, 17 éves Klára leányával és 11 éves Mór fiával. A család résztvevett a fiúmei virágkorzón is és este visszatértek Abbáziába. Abbáziába érkezésükkor azonban kínos meglepetés érte az üdülő családot. Észrevették ugyanis, hogy Klára leányok eltűnt s minden keresés hasztalan volt, mert a leányt nem tudták megtalálni. Az eltűnést bejelentették az abbáziai és a fiúmei rendőrségnek, eddig azonban nem sikerült kinyomozni az eltűnt urileányt. Azt hiszik, hogy az eltűnt urileányt a kedvese szöktette meg, akivel többször találkozott a séták alkalmával, mert ez is eltűnt ugyanazon az estén.

— **A koldusok razzija.** A rendőrség az utóbbi időben azt tapasztalta, hogy a várost ellepték azok az alkoldusok, akik lusták lévén a munkához, mindenféle bajt tetteve kóborolnak végig a városon és engedély nélkül koldulnak. Ideje volt már tehát, egy újabb tisztogatásnak, hogy a város megszabaduljon a többnyire kétes alakoktól, akik gyakran csak azért járnak koldulni, hogy valahol elemelhessenek valamit. Tegnapelőtt hozzáfogtak a koldusrazziához, mely alkalommal mintegy harminc alkoldust fogtak el. A rendőrség hálójába került azonkívül két öreg fiúmei is, akiket azonban szabadon kellett eresztetni. A többi harminc azonban életerős, munkára alkalmas, egészséges volt. Mindnyájukat kitoloncolják büntetésük kitöltése után.

— **Abbázia vendégei.** A szomzédos Abbázia fürdő- és üdülőhelyet 1911 január 1-étől március 8-ig összesen 5384 fürdővendég és 670 átutazó, tehát összesen 6054 idegen látogatta meg. Március 2-ától 8-ig 1250 fürdővendég érkezett Abbáziba. Március 8-án 2683 idegen üdült a fürdőhelyen.

— **Az abbáziai Szegő-szanasztoriumba** az elmúlt napokban a következő vendégek érkeztek: Bakos Elza magánzóné gyermekével Budapestről; Engel Ibolya magánzónő Budapestről; Farkas Jenő dr. ügyvéd Szatmárról; Fürth Erzsébet k. a. Bécsből; Keller Erzsébet magánzónő Bécsből; Szász Dezső banktisztviselő feleségével és gyermekével Budapestről; Ujhelyi József földbirtokos családjával Budapestről; Ciordas Ovid magánzónő Belényesről; Galgon Ágostné kereskedőné Temesvárról; Kaufmann Sándor tisztviselő nejevel Budapestről; Lázár Nátália magánzónő Budapestről; Paguba Hortense magánzónő Belényesről; Ruz Berta magánzónő Nadrágról; Deutsch Ferenc banktisztviselő hugával Kaposvárról; Gaál István földbirtokos, Gaál Ilmával Budapestről; Lascho Vilma magánzónő, Molnár Géza dr. kerületi előjáró, Papp Margit ügyvédné Budapestről; Ruhrmann Adolf gyáros Bécsből; Wohl Romeo magánzónő Budapestről; Blau Adolf dr. orvosné leányával Bécsből; Balázs Ödönné földbirtokosné gyermekével Nagyváradról; Moller Zsigmond tisztviselő Szolnokról; Radnai A. igazgató nejevel és gyermekével Budapestről; Sonnenfeld Adolf kereskedő Nagyváradról; Tornóczy János szállító Tornóczy Katóval Temesvárról; Geiger Simonné Debrecenből; Litinsky Zoltán gyárvezető Budapestről; Manisoff Jenőné földbirtokosné Szentpétervárról; Pucic L. tisztviselő Sarajevóból; Paskai László Budapestről.

— **Az első Dreadnought vízrebocsátása.** Néhány nappal ezelőtt az a hír volt elterjedve, hogy az első Dreadnought „Ferenc József” névre lesz elkeresztelve s vízrebocsátása a legközelebbi időben megtörténik. Illetékes helyen most kijelentik, hogy a vízrebocsátás ideje egyáltalában nincs még elhatározva, mert az óriáshajó építése még mindig a kezdet stádiumában van. A hajó nevével eddig még nem történt gondoskodás.

— **A kikötőtől.** Március 13. *Érkezett:* „Galicia” osztrák gőzös Konstantinápolyból 8145 bál dohánnyal; „Antonia V.” olasz vitorlás Spalatóból 250 tonna cementtel; „Fabbriotti” olasz vitorlás Anconából üresen.

— **Egy hajógyár kibővítése.** A bécsi tőzsdén szombaton az a hír terjedt el, hogy Niederösterreichische Escompte Gesellschaft egy hajógyárat szándékozik megvenni. A hír ebben a formájában nem felel meg a valóságnak. A trieszti Monfalcone hajógyár, a Cantiere Navale Triestino, a tengerészeti vezetőség-től megbízást kap egy páncélos cirkáló építésére. Minthogy a vállalat ilyen nagyarányú építkezésre nincs berendezkedve, három millió alaptőkéjét meg akarja kétszerezni. Ebben az alaptőkeemelésben részesedik két más osztrák pénzintézzel együtt a Niederösterreichische Eskompte Gesellschaft.

— **Új magyar hajó.** A Magyar keleti tengerhajózási Rt. A Pallamers Shipbuilding and Iron co. limited cég jarrow-on-tyne-i hajógyárában egy 7500 tonna hordképességű gőzöst építtetett, melyet márc. 2-án vízre bocsátottak. A hajónak *Erdély* nevet adtak és még ebben a hónapban át akarják adni a forgalomnak.

— **Cigányzene a Deákban.** A Deák-szállóhan ma, hétfőn este 8 órakor a mérnök-egyesület vendégeinek tiszteletére cigányzene lesz.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, márc. 13. A képviselőház mai ülésén *Kabos* Ferenc elnököl.

Jelenti, hogy *Beck* Lajos több heti szabadságot kér, amit a Ház engedélyez. Közli, hogy Esztergom és Sopron vármegyék feliratot intéztek a képviselőházhoz, melyben az állami tisztviselők fizetésrendezését kére mezik. Bejelenti, hogy *Kovács* Gyula sürgős interpellációt jegyzett be az interpellációs könyvbe s matolcsi csendőri verengzés ügyében.

Ezután áttérnek az 1911. évi költségvetés általános tárgyalására.

Hegedűs Lóránt előadó ismerteti a javaslatot. Elmondja, hogy Magyarország kiadásai rohamosan emelkednek. Azonban nemcsak Magyarország, hanem az összes országoké is

emelkedik s ez valóságos világgazdasági tünet. A pénzügyi bizottság javasolja az önköszödelési adó emelését, mely nagy hozadékot biztosít az államnak, minthogy az egyenes adók fokozása nálunk nehéz. A javaslatot elfogadásra ajánlja.

Paizs Gyula Kossuth-párti képviselő pártja nevében kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el, mert nincs bizalommal a kormány iránt. A költségvetés csak a militarizmus óriási követelését teljesíti s a kulturális törekvések nem törődik. Az ország teherviselési képességeire figyelemmel keil lenni.

Szabó István kisgazdapárti párti bíráló a javaslatot. A kormányban nem bizik s ezért a javaslatot nem fogadja el.

Ezután az *elnök* indítványozza, hogy a Ház március 15-én ne tartson ülést s minthogy akkor a képviselők kerületeikbe utaznak, javasolja, hogy holnap se ülésezzenek.

Batthyányi Tivadar gróf és *Széky* igazságügyminiszter hozzászólása után a Ház úgy határoz, hogy a legközelebbi ülés pénteken lesz s így csütörtökön sem tartanak ülést.

Kovács Gyula a matolcsi csendőrvérengzés ügyében mondja el sürgős interpellációját.

A legközelebbi ülésen *Sümei* Vilmos intéz interpellációt a pénzügyminiszterhez, hogy a kissármási földgázt Erdély és a székelyföld érdekében használják fel.

Az ülés ezzel véget ért.

Rohonyi választói előtt.

NAGYBECSKEREK, márc. 13. *Rohonyi* Gyula allamtitkár, Nagybecskerek képviselője vasárnap ideérkezett. Megjelent a torontói munkapárt közgyűlésén, ahol nagyhatású beszédet mondott. Ismertette a munkapárt nagybecsi törekvéseit s tiltakozott az ellen, hogy ebben obstrukcióval meg akarják akadályozni. A kormány a jövőben fokozottabb mértékben igyekszik dolgozni, hogy még inkább igazolja, hogy a munkapárt a nép javát akarja szolgálta.

Szerkesztő és főbíró párbaja.

BUDAPEST, márc. 13. Ma reggel a *Rohonyi* Gyula és *Mester* Sándor, a „Pesti Napló” felelős szerkesztője kardpárbajt vívott *Wirtenszky* Henrik belényesi főszoigabíróval. A párbajban mindketten megsebesültek. A felelős párbaj után kibékültek. Rövid időn belül *Mester* már több párbajt vívott.

Elhunyt mágnás.

BUDAPEST, márc. 13. *Széchenyi* Jenő gróf, *Széchenyi* Emil gróf esztergomi püspök atyja ma hirtelen elhunyt.

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Elköltözés miatt jó állapotban levő butorok eladó

Hálószobabutorok. Két angol ágy acélrótt-matracal 140 kor., két éjszakai szekrény márvánnyal 30 kor., mosdószekrény márvánnyal, nagy tükrrel 55 kor., a hozzátartozó egy fehérgyapjú egy ruhaszekrény az egész butorzat valódi angol 140 kor. Összesen 360 kor.

Garnitúra. Szőnyegdiván, 4 vánkosszék, két karosszék, összesen 90 kor., egyes darabokban is eladó. **Iróasztal** állványtal 15 kor., lódi díttáblával, székkel 60 kor., konyhaasztal kemény lappal 15 kor. Két konyhaasztal márvánnyal összesen 40 korona. **Egyeszeri mosdóasztal**, márvánnyal 20 kor.; **éjszakai ágy** 5 kor.; **gyermekszék** fekvésre és ülésre, gummikerekekkel 30 kor., magas gyermekszék játszósztállal 8 kor., virágasztal (Thonet) diszítással 20 kor., **brozsoló asztalka**, másoló géppel 20 kor., nagy gázkályha 20 kor., **brozsoló oxid gázlámpa** háromkaros 20 kor., **parkettkeelő gép** 6 kor., **patent-létra** 6 kor.

1 sz.) Cím Via Parini 19. 1 em. 3. sz. ajtó (azelőtt Via Germana

Elhunyt közjogász.

MISKOLC, márc. 13. Horváth Lajos főrendihazi tag, miskolci lakásán ma meghalt. Deák-párti hírs képviselő és jogász volt.

A mexikói lázadás.

NEW-YORK, márc. 13. Washingtonból érkezett hírek kimutatják, mennyire érdeklődéssel fogadják a kereskedő és a pénzügyvilág a mexikói eseményeket. Egymásután érkeznek információ-kérések a mexikói helyzet feől. Több oldalról elítélik a mexikói kormány politikáját, amely fegyveres haderő közbelépését szívesen veszi.

Három ember vízbe fullt.

TURIN, márc. 13. A Po folyón mintegy 600 méternyire a catalei sorompótól egy bárka, amelyen öten ültek, felborult. Kettő megmenekült, a többi három utas a Póba fullt.

Súlyos automobilbaleset.

SAN-REMO, márc. 13. Antibesből (Canes) annak a híre érkezik, hogy tegnap délután egy automobil, melyben De Vigier báró ült, a varostól nem messze elgázolta Framosimo nevű 63 éves olasz asszonyt. A szerencsétlenség pillanatában a soffőr kezeiből kiszusztott a kormány s az automobil teljes erejéből nekiszaladt egy platánfának. A bárót súlyos sérülésekkel beszállították a kórházba, míg az elgázolt asszony koponyacsonttörés következtében kizenvedett. A soffőr sértetlen maradt.

Vizrebocsátott hajó.

ANCONA, márc. 13. Tegnap bocsátották vízre az „Adriatico“ nevű, 111 méter hosszú gőzöst. A gőzöst fűtött kazánokkal eresztették tengerbe, hogy nyomban elvégezzék a gépröbákat. A vizrebocsátáson a hatóságok és egy tömeg vett részt.

Fogak. Szájpadlás nélkül

4 koronától.

Gyökerek eltávolítása fölösleges. Használhatatlan, rosszul illő fogsorokat egy nap alatt használhatóvá alakítok. Készítek továbbá sapfogatokat, aranykoronákat és hidakat, amelyek a szájból ki nem vehetők és a természetes fogaktól meg nem különböztethetők. Plunkáim a fogteknika legújabb vívmányai szerint készülnek 10 évi jótállással!

Pálmai István fogműterme
Telefon 12 10. Riva Szápary 2. II. emelet.
Riva reggel 8-tól este 8 óráig. Megbeszélések vasár- és ünnepnap délután is.

Borszéki
GYÖGY-ÜDÍTŐVIZ
A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK
KIRÁLYA!

Főraktár: Stenczl és Fritsch cégnél
Fiume Telefon 9.44 szám.

BALATON VENDÉGLŐ
FIUME VIA POMERIO 26.
Hamisítatlan borok.
Navi előfizetések olcsón elvállaltatnak.
A farsang ideje alatt reggel 5 órától bablevés, posztaleves s többféle villásreggeli kapható.
MANDL EDE vendéglős.

A Tengerpart

telefonszáma 229

PURIM-ESTÉLY

Magyar Vendéglőben
holnap kedden folyó hó 14-én
Kifűnő magyar borok. Pompás ételek.
Elsőrangú cigány zenekar.

Eladók

hálószoba berendezések

és egyéb használt butordarabok részletfizetésre is

Herskovits S-nél
Via G. Parini 6. szám (azelőtt Germania-utca).

Gabona kereskedők!

Baranyában, igen jó búzatermő vidéken, két pernyi távolságra a fővonalon levő vasútállomástól

alkalmas magtárral rendelkező megbízható kereskedő elvállalna megbízást gabonavásárlásra. Megbeszélésre odautazok. Cim a kiadóban.

Ügyes ágens,

ki helybeli és abbázai textilüzletekben, vendéglőkben és kávéházakban jól be van vezetve, szép keresetre tehet szert egy új, nélkülözhetetlen használati cikk bevezetése által. Ajánlatok Fiume, Postafiók 203. címzendők.

Tisztelt vendégeink kívánságára a mai naptól kezdve a Reininghaus-testvérek híres

fekete „BOCK“ söre

kerül kimérésre a

„Lloyd“ vendéglőben

Az igazgatóság.

Teljes hálószoba berendezés, valamint más butorok is elköltözés miatt eladók.

RÓTH SÁNDOR
Via Clotilde Traversale 1. szám.

„BRISTOL“

szálloda, kávéház és étterem

Fiume, Deák-Corso.

Teljes komforttal berendezett 65 szobával, kitűnő kávéházzal és étteremmel. Izletes magyar, német és francia konyha, legjobb minőségű fajborok és pezsgők, valamint kávéházi italok állanak a t. vendégek rendelkezésére

Bel- és külföldi lapok.
Figyelmes kiszolgálás.

Az étteremben és a kávéházban előfizetések mérsékelt áron fogadtatnak el.

Tulajdonos: Ruzich György.

VIII. évfolyam.**„A Tengerpart“**

január 1-én

VIII. évfolyamába**lépett.**

Az évfordulóval együtt
„A TENGERPART“
:: terjedelme kibővült ::

a mennyiben most négy oldalnál nagyobb erjedelemben — részben 6, részben 8 oldalban — jelenik meg.

Naponta tárcát közlünk, távirati rovatunk kibővült és a közgazdasági kérdésekkel az eddiginél is nagyobb mértékben foglalkozunk.

A megnagyobbítás dacára Fiume legrégebbi magyar napilapjának előfizetési ára továbbra is a régi maradt.

Egy évre	K. 24.—
fél évre	„ 12.—
negyedévre	„ 6.—
egy óra	„ 2.—

Tisztviselők fél áron kapják „A TENGERPART“-ot.

□□□

Mutatványszámokat egy hétig ingyen küldünk.

Előfizetéseket posta és telefon útján is felvesz
«A TENGERPART» kiadóhivatala Fiume,
Vicolo dell' Ospedale Wurzer-ház 1. emelet.
Telefon 229. sz. Postafiók 105. sz.

VIII. évfolyam.

Alapított 1850-ben

Cante Giuseppenagy butorraktára
és asztalos műhelye

Fiume, Via Cappuccini 4. sz.

Nagy választék modern luxus butorokban. Vas- réz- és kárpitos butorokban. Szolid és elegáns kivitelben.

Végladás.

Utolsó napok.

A Pincherle Giuseppe cég tisztelettel értesíti a n. é. közönséget és t. vevőit, hogy az üzletében levő összes árukat már csak e hó 18-ig fogja végladás alá bocsátani 50% engedménnyel. Végladásra bocsátja arany, ezüst, tula, dublé óráit és láncait, ébresztőóráit, regulatorait. Ezek kivül egy szép tükör és egy levegőszekrény, két eszterga stb. is eladás alá kerül. Kéretnek a t. vevők, hogy térjenek el a javításoktól.

Tisztelettel

Pincherle J. cég.

Corso 6. sz.

Uj cselédközvetítőiroda nyílt meg az Andrássy-
utca és Remai-utca 4. számú
ház sarkán.

Szíves megbízásokat kér

Telef. 12-69.

Bratusa Károly.

**Fiumei első magyar rizshántoló- és
rizskeményítőgyár részv.-társaság.**

FIU M E.

Különlegesség
FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.

VÉDJEJY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik.

HAJELTÁVOLITÁS

hölgyeknek arc- és karról 5 perc alatt, fájdalom nélkül. Bámulatos eredmény. Vidékre szert pontos utasítással, diszkrétén küldök, csakis „Mirakle” forvénnyesen védett és bejegyzett védjeggyel ellátott szer valódi. Artimatlanlanságért, eredményért jótállók, Párizsi kozmetikai kiállításon aranyéremmel kitüntetve

POLLÁK SAROLTA VI. T. Andrássy-ut
38. szám, I. em.

utánzáróktól óvakodjon. 157-98. Fogad egész nap.

BONAVIA

nagyszálló és étterem

Via Edm. de Amicis 4 Fiume

56 szoba. - Tágas éttermek, nyáron szép
kerthelyiséggel. - Magyar konyha. - Tiszta
magyar és külföldi borok. - Kőbányai Pol-
gári Sör. Olcsó árak!**HUNGÁRIA-szálloda**Fiume - Viale Franc. Deák - Fiume
(a pályaudvar közelében).KIFOGÁSTALAN KONYHA ÉS TISZTA.
:: JÓ MINŐSÉGŰ MAGYAR BOROK. ::34 KÉNYELMESEN BERENDEZETT
:: VENDÉGSZOBA. ::

Olcsó árak!

Olcsó árak!

FUNDA ANTAL A „Continental” szálló
tulajdonosa.**„Lloyd” szálloda**

FIUME

A modern igényeknek megfelelően újí-
tva. Az abbaziai hajók közvetlen közelé-
ben Elsőrendű vendéglő az épület földszí-
jén - Családok kedvenc találkozó helye.

Mérsékelt árak.

Navarro Hugo és Tsa
tulajdonosok.**„DE LA VILLE”
SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.**- A magyarság találkozó helye. -
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes
villásreggeli olcsó árakon.A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF
jóhírnevű kapusvári cigányzenekara hang-
versenyez.TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY**Nagy festmény-árverés**

az Európa - szálloda nagytermében

f. hó 16-án csütörtökön délelőtt 10, és délután
2 és fél órakor.Az elhunyt CURIK JÁNOS műgyűjtő örökösének
rendeletéből, a műgyűjtő diszes festményei nyilvános ár-
verésen, a legtöbbet ígérőknek fognak eladatni.A festmények naponta délelőtt 9 órától délutáni 6
óráig tekinthetők meg.

Az árverező bizottság.

Bátorkodom uraságod nagybecsű figyelmét ezúton felhívni

„MERKUR”

KONYVNYOMDAI MŰINTÉZETEMRE,

hol minden a nyomdászat terén előforduló munkák a legpon-
tosabb és legszebb kivitelben saját felügyeletem alatt készül-
nek. Uraságod saját érdekében cselekszik, ha nyomtatvány
szükségletének beszerzése előtt b. rendelési szándékaról műin-
tézetemet telefon utján értesíti.

TELEFON 932

Kiváló tisztelettel
CHILKO JÓZSEF
a „MERKUR” könyvnyomda
tulajdonosa.

TELEFON 932

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb-ápolás
(manicur, pedicur) villanyos arcmasszás (vibrations
massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltá-
volítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállal-
tatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában
is elvégeztetnek.

Telefon 11-89.

Frescura Agost Ricobelli L. utóda

késszerszám- és cipő üzlete.

Kossuth Lajos u. 13. - FIUME - Kossuth Lajos u. 13.

Nagy választék ollók-, beretvák-, zseb- és konyhakésekben
:: a legelső bécsi és szollingeri gyárakból. ::

„Favorita”, „Gilet”, „Tip-top” és más szakállnyíró gépek.

Nagy raktár férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Mindennemű vágószerszám-javítások olcsón vállaltatnak el.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

**Első Fiumei Magyar
Kárpitos és diszító**

Viale Deák 26 - FIUME - Viale Deák 26

Modern tükördívánok, szőnyegdíván, gar-
niturák, matracok készen kaphatók.
Váltal a legegyszerűbbtől a legmodernebb
berendezésig minden nemű kárpitos, diszító
és angol bormunkát jutányos árban.

Szíves pártfogást kér

Eisler S. kárpitos.

Bonin penzió VelenceCorte Barozzi, a Britannia-
!! szálló mellett. !!Kitünő bécsi konyha, különösen
magyarok és osztrákok által láto-
gatva, egy percnyi távolság a
Márkus-tértől.**„A TENGERPART”**

telefonszáma

229Ha előfizetni akar, vagy
hirdetni valója van
hívja fel ezt a számot**229**

NYOMATOTT CHILKO JÓZSEF „MERKUR” NYOMDÁJÁBAN FIUME.